

Nyhed

Den Europæiske Union ved Den Europæiske
Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet
for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget
i finansieringen af projektet.

Hver 10. kalv har ikke den forventede afstamning

Årsagen er langt overvejende fejl ved mærkning og registrering af nyfødte kalve, mens en mindre del skyldes, at den forkerte insemineringstyr er indberettet.

Af Anders Fogh, Kevin Byskov og Ulrik Sander Nielsen, VFL, Kvæg

I 2008 blev der udtaget prøver af 1.000 par af forventede mødre og kviekalve i store danske besætninger med mere end 200 årskøer. Formålet var at afprøve en ny metode til bestemmelse af forældreskab.

Resultaterne viser, at der var fejl i afstamningen hos omkring 10 procent af de forventede par af mødre og kviekalve. Dette er overraskende højt i forhold til tidligere danske undersøgelser.

Fejl skyldes primært mærkning og registrering

Undersøgelsen viser, at i en tredjedel af de tilfælde, hvor der er forkert afstamning, er problemet udelukkende, at den registrerede tyr ikke er far til kalven. Denne type fejl kan have forskellige årsager, men resultaterne viser, at fejlen sker hyppigere i besætninger, som inseminerer selv, sammenlignet med besætninger, som anvender VikingDanmarks inseminører.

I to tredjedele af de tilfælde, hvor der er afstamningsfejl, er den registrerede mor reelt ikke mor til kalven. I mange af disse tilfælde er den registrerede far også forkert. Fejlene skyldes ombytning i forbindelse med øremærkning og registrering af kalvene.

I lidt under halvdelen af besætningerne var der ingen afstam-

ningsfejl, hvilket viser, at denne type fejl kan undgås.

Lidt flere fejl i fælles kælvningsboks

I forbindelse med indsamlingen af prøver i de involverede besætninger er typen af kælvningsboks også registreret.

I besætninger med fælles kælvningsboks kælder flere køer samtidig, og det kan derfor være vanskeligt at bestemme hvilken kalv, som hører til hvilken ko. Dette er en væsentlig fejlkilde. I besætninger med enkelt kælvningsboks er dette ikke tilfældet.

Det er derfor overraskende, at andelen af afstamningsfejl er på næsten samme niveau i den type besætninger. Årsagen kan være, at kalven mærkes og registreres efter, at koen har forladt kælvningsboksen og, at man derfor er i tvivl om sammenhængen mellem kalve og mødre.

Forkert afstamning kan koste penge

Tidsforbruget til mærkning og registrering er sandsynligvis uafhængigt af, om man sætter øremærket i den korrekte kalv eller ej og efterfølgende registrerer den korrekte mor i Dyreregistreringen, men konsekvenserne af fejlagtig registrering kan være store.

Korrekt afstamning er således fundamentet for beslutninger i besætningen i forbindelse med eksempelvis sanering for ParaTB

Fejl ved registrering kan på længere sigt give mindre avlsfremgang og besværliggøre sanering af eksempelvis paratuberkulose. Arkivfoto: Jens Tønnesen.

eller salg af kvier til eksport.

På lidt længere sigt vil fejl i afstamning give en mindre avlsmæssig fremgang og dermed mindre årlig produktivitetsstigning.

► Læs side 18-25

Fejlregistrering af kvæg giver besværligheder på bedriftsniveau og indenfor de enkelte racer. Forkert afstamning kan give problemer ved sanering for smitsomme sygdomme, udelukke dyr fra eksport og give forkerte avlsværdiurderinger. På side 24 kan du læse om en landmand, som afværgede en bøde og en potentiel fængselsstraf, fordi han havde styr på sine registreringer.

Kælvning i enkelt-kælvningsbokse burde give færre fejl. Men det viser spørgeskemaundersøgelsen ikke entydigt. Arkivfoto: Jens Tønnesen.